

idea republicana esdevenia poderosa, els hòmens de l'Estat lliure no estarien temptats potser de sostenir-se sobre les restes del redmontisme, sobre els ex unionistes del Sud? qui sap àdhuc, en cas d'unitat, si sobre els ulsterians! Col·laboracions que no afavoririen gaire la irlandització del país.

Impotència

En tot cas, la cosa segura és la imensa pèrdua del prestigi que pateix Irlanda; el món no té lleure, ni gust, d'estudiar les causes especials que expliquen, sense excusar-les, la guerra civil. Més aviat es decanta a exagerar la severitat i el menyspreu amb el judici que li mereixen els esdeveniments. Per ventura hi ha un triomf moral per part d'Anglaterra que ha traspassat als mateixos irlandesos el rol ingrati que des-empenyava l'any passat de perseguir irlandesos. Es, en canvi, palesa la impotència absoluta d'Irlanda que s'aniquila ella mateixa i que Belfast i Anglaterra veuen debatre's, no sense un somriure comprensible.

La situació d'avui

Es trist recordar el bell diàleg del difunt Collins i de Valera: "Demà ens necessitareu vosaltres. — Nosaltres us necessitem avui.—" Amb la violència apassionada que aquests emotius porten a la política, han provocat amb els disseniments una nova dissensió. Llur situació és perillosa. Seria dolorós veure els irlandesos persistir en la desunió anàrquica que, en el passat, tan cara els ha costat. La tasca més important està encara per fer: reedificar una nació, decidir amb llur seny, llur potència de treball, llur virtut pròpia, si Irlanda governant-se ella mateixa es decantarà decididament davant la superioritat saxona esdevenint només una Gran-Bretanya de l'oest, o bé si trobarà en el fons del seu geni celta la força de produir una civilització original.

Avui, en tot cas, aquesta apareguda, que surt de la tomba després de tants de segles, només té el buf, un buf que amb poques faltes s'estingiria. Recordem aquella princesa que, després de sojornar moltes anyades a Tir-na-Ong, al país on els morts gaudeixen d'una

eterna joventut, va a veure el seu pare i el seu país de Connaught: cavalca un cavall de fada, però si posés peu en terra, reprendria per sempre més el viat.

ge de tornada. Tota pàlida encara d'un reflecte d'allà baix, heu's ací Irlanda cavalcant: vacillarà sota la pressió dels seus mateixos?

INFORMACIÓ

Una lletra important

Seguint el costum establert en aquesta secció—on reproduïm diverses manifestacions del catalanisme—copiem una lletra que En Lluís Duran i Ventosa adreça, de la *Veu de Catalunya* estant, a un representant de la catalanofòbia madrilenya. Les afirmacions contigudes en aquesta lletra, eminentment polítiques, fixen novament el criteri de la Lliga regionalista davant el nostre problema nacional:

"Distingit amic i adversari: He estat dubtant si devia o no contestar les cartes obertes que vostè ve publicant a la *Libertad*. Ja li vaig dir que trob eixorques en extrem aquestes polèmiques periodístiques, i que així com em sembla que una discussió al Senat sobre el problema cada dia més viu de Catalunya podria ésser d'alguna utilitat per a futures orientacions, sobretot si hi prenien part els que pròximament han d'entrar a governar, no serveixen sinó d'honest entreteniment els espais de vostè lluitant contra uns molins de vent que es crea la seva fecunda fantasia excitada per un concepte especial del patriotisme.

Però, en fi, si no li contest res, vostè es pot molestar i altres podrien creure que és perquè no sé què dir-li.

Jo no sé, respectable don Amós, si vostè ha vist alguna vegada el Mediterrani. Però els seus articles, sobretot aquestes darreres cartes obertes, produeixen la sensació que ara el descobreix. No produeix altre efecte el seu sensacional descobriment que en el pensament polític català hi ha diferents matisacions, des de l'aspiració a una descentralització de serveis fins al separatisme. I no en diguem res de la seva demostració dels inconvenients que té per a un Estat la separació d'una part del seu territori... És com si per a començar a donar lliçons d'Economia política un catedràtic comencés d'explicar que hi ha homes pobres i homes rics, i que d'aquests n'hi ha que ho són més i n'hi ha que ho són menys, i després ens demostrés que si a un home li prenen o es desposseeix d'una part de la seva fortuna quedarà més malament que abans...

Assabentats i conformes, don Amós.

Però, per aquest camí vol anar a ofegar el catalanisme o a cercar una solució al problema?

Desgraciadament, potser per això que vostè ens diu cada dia de què no coneix el català, ni és capaç de llegir ço que en el nostre idioma s'escriu, veig que vostè

no coneix la qüestió de Catalunya ni els punts més fonamentals de doctrina ni d'actualitat. No voldria que es molestés ni que em digués després que amb petulància inexcusable li vull donar una lliçó. Però si en tinguéssiu una idea lleugeríssima, no s'entretindria discutint amb mi per a demostrar-me els inconvenients del separatisme, ni em preguntaria què representem nosaltres dintre el moviment català.

Si vostè discutís amb el Sr. Macià, p. e. jo comprendria que s'esforcés a convence'l dels inconvenients del separatisme. Dubt molt que el convencés amb fonaments, com els que vostè empra. Però, en fi, es comprendria una discussió que per cert, fóra força interessant. Però a mi i als meus amics? Però vostè encara no sap, respectable don Amós, que la Lliga regionalista va ésser fundada fa més de *vingt i quatre anys* per a treballar per mitjans legals per a aconseguir l'autonomia política de Catalunya dintre de l'Estat espanyol?

Aquest programa polític nostre, que vostè demana després de 24 anys d'estar consignat en els Estatuts i d'haver estat constantment proclamat pels nostres homes i defensat durant un quart de segle en aquestes columnes, és tan clar que no necessita cap més explicació.

La finalitat és l'autonomia política de Catalunya. El límit d'aquesta autonomia no és altre que la continuació de Catalunya dintre de l'Estat espanyol. Els mitjans per arribar-hi són tots, absolutament tots, els que les lleis permetin.

Ho vol més clar?

Però contestat tot això, d'una manera ben rotunda, permetim, Sr. Salvador, que li demani que així com jo he accedit al seu requeriment de definir bé la nostra actitud política, li pregui ara que vostè em digui en què es fonamenten vostè i els seus per a entestar-se a oposar-se a les doctrines nostres i a mantenir la mateixa orientació política que ha anat reduint l'Imperi espanyol a la seva actual mínima expressió.

Com li deia en una carta anterior, quan l'actual rei d'Espanya començà d'ésser-ho; quan vostè i els seus contemporanis començaren d'actuar en política, el rei d'Espanya regnava sobre un territori quasi el doble d'aquell sobre el qual regna ara, i els seus súbdits eren gairebé una meitat més dels que ara té. Amb la polí-